

B&W d.d. - 2 OKT. 2018, m. A. 02

ADVIES AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

Datum advies	25-09-2018
Soort advies	<i>Zelfstandig advies</i>
Advies van	M. Oort
Op route gebracht door	M. Oort
- Afgestemd met portefeuillehouder: - Op welke datum: - In welk gremium:	M. de Visser (coördinerend wethouder), M. Verschuren, M. van Dijk, S. Herkströter 24 september 2018 PO SD De verantwoordelijk wethouders leggen dit voorstel met een positief advies voor aan de colleges.
Betreft stuk : ingekomen d.d. : registratienummer : afzender :	<i>B&W-18-0813</i>
Onderwerp	Analyse tekort van het BUIG-budget en verbeterplan 2018 gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond
Algemeen	Behandeling in raad: ja Behandeling in OR: Behandeling in GO:
Publicatie besluit: Datum informerende raad: Datum opiniërende raad: Datum besluitvormende raad: Ten kennisgeving aan de raad:	Bedum en Eemsmond: 8 november De Marne en Winsum: 6 november <i>Het college heeft besloten het rapport "Analyse tekort van het BUIG-budget en verbeterplan 2018 gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond" vast te stellen en voor te leggen aan de raad voor het geven van een zienswijze.</i>
Op openbare besluitenlijst: In commissie: Persbericht:	

Ontwerpbesluit:

Het college besluit:

- het rapport "Analyse tekort van het BUIG-budget en verbeterplan 2018 gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond" vast te stellen en verklaart dat het de daarin genoemde maatregelen om tot kostenreductie te komen heeft genomen en in de komende maanden zal voortzetten;
- het rapport en de daarin genoemde maatregelen ter instemming voor te leggen aan de raad.

Voorgeschiedenis/ inleiding

Per kalenderjaar ontvangt de gemeente een uitkering uit het Fonds Werk en Inkomen: het BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten). Het BUIG-budget is een niet geoormerkt bedrag voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz (deel levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidies.

Gemeenten die tekorten hebben op hun BUIG-budget op grond van de wet BUIG moeten deze tekorten in beginsel opvangen uit eigen middelen. Sinds 2015 bestaat de

mogelijkheid om onder voorwaarden in aanmerking konden komen voor een vangnetuitkering. Om met succes een beroep op de vangnetuitkering 2018 te kunnen doen, geldt een aantal voorwaarden die het rijk hieraan stelt. Het college moet hiertoe een verzoek indienen bij de Toetsingscommissie vangnetuitkering Participatiewet. Om over 2018 in aanmerking te komen voor de vangnetuitkering moet worden voldaan aan de volgende financiële en procedurele voorwaarden:

a. over 2018 moet sprake zijn van een tekort dat meer bedraagt dan 5% van de definitief over dat jaar toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet;

b. over 2016, 2017 en 2018 moet sprake zijn van een gecumuleerd tekort dat meer bedraagt dan 5%, berekend over de definitief over 2018 toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet;

c. het college moet in 2019 tijdig een verzoek indienen volgens het daartoe vastgestelde model.

Dit houdt in dat op uiterlijk 15 augustus 2019 dit verzoek via de website moet worden aangeboden en digitaal zijn ontvangen door de Toetsingscommissie Vangnet Participatiewet ;

d. bij het indienen van het verzoek moet het college met instemming van de gemeenteraad verklaren dat het maatregelen heeft genomen om tot tekortreductie te komen.

e. bij een aanhoudend tekort – dat wil zeggen dat het college in een aaneengesloten periode van drie jaar meer dan één keer aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering – moet het college verklaren dat in samenspraak met de gemeenteraad (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn genomen om alsnog tot verdere tekortreductie te komen.

In deze rapportage is een analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort opgenomen, evenals de eerdere financiële resultaten van de uitvoering.

Ook gaan we in op de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan instroombeperking en uitstroombestemming. We maken hierbij onderscheid tussen interne en externe maatregelen en benoemen hoe in de gemeente wordt gestuurd op het voorkomen van een tekort op het BUIG-budget.

Prognose tekort inkomensdeel

Ten opzichte van ultimo 2017 is na het eerste halfjaar van 2018 het totaal aan gemeentelijke uitkeringen voor de gehele regio licht gedaald met 1%. Er zijn wel verschillen per gemeente. Met name in de gemeente Eemshaven is het klantenbestand fors gedaald ten opzichte van 2017. Alleen in de gemeente Bedum is een lichte stijging van het aantal klanten te zien. De daling van het totale klantenbestand in de vier gemeenten is in lijn met de landelijke ontwikkelingen. Reden voor de daling van het klantenbestand is met name de aantrekkende economie. Er komen weer meer vacatures, waardoor met name makkelijk bemiddelbare klanten weer een baan kunnen vinden. Ook werpen meerdere ingezette maatregelen van de afgelopen jaren nu hun vruchten af. Toch is in de prognose 2018 te zien dat alle vier gemeenten nog steeds te maken hebben met een tekort op het BUIG-budget. Over het jaar 2018 zal voor de gemeente Bedum het tekort gaan oplopen naar € 214.223,-. Voor de gemeente De Marne komt het tekort uit op € 367.737,-. Voor Winsum zal het tekort € 166.940,- zijn en voor Eemshaven zal het tekort waarschijnlijk € 218.211,- bedragen. Voor de gemeenten Bedum en de Marne is dit tekort zo hoog dat er een beroep gedaan kan worden op de vangnetuitkering.

Analyse tekort en verbeterplan

Hoewel het aantal uitkeringen in de afgelopen maanden is afgenomen, wordt er voor de vier gemeenten toch uitgegaan van een tekort op het BUIG-budget. De verklaring voor het tekort ligt ons inziens in een aantal factoren, zoals de forse stijging van het klantenbestand in de afgelopen jaren door verkorting van de WW-periode, verhoging van de AOW-leeftijd en de (gedeeltelijke)afsluiting van de WSW en Wajong. Dit zijn factoren waar we als gemeente geen invloed op hebben. Op andere factoren, zoals de kwalitatieve mismatch op de arbeidsmarkt, hebben we deels wel invloed en in ons beleid zetten we dan ook fors in op die maatregelen die de mismatch op de arbeidsmarkt kunnen verkleinen, zodat uitstroom uit de uitkering bevordert wordt. Ook hebben we in de eerste maanden van 2018 al veel gedaan om instroom in de uitkering te beperken. We blijven inzetten op voorlichting en handhaving, omdat in de afgelopen jaren is gebleken dat dit leidt tot een lagere instroom in de uitkering. Daarnaast is in de afgelopen maanden de integrale dienstverlening verder ontwikkeld en zijn er meerdere projecten gestart, zoals voorschakeltrajecten Bouw en voorschakeltrajecten Zorg en Welzijn, om inwoners beter toe te rusten op de arbeidsmarkt. Daarnaast zetten we momenteel fors in op werkgeversdienstverlening om nog meer werkgevers bereid te vinden mensen uit de nieuwe doelgroep aan een baan te helpen en zo de komende maanden nog meer uitstroom uit de uitkering te bewerkstelligen. Ook zetten we loonkostensubsidie in om inwoners die niet zelfstandig in staat zijn het minimumloon te verdienen, toch bij een werkgever aan het werk te krijgen. De inzet van loonkostensubsidie heeft al geleid tot een volledige uitstroom van 54 personen uit de Participatiewet-uitkering

Mede door de veranderende samenstelling van de instromende groep uitkeringsgerechtigden (minder makkelijk bemiddelbaar, iets grotere afstand tot de arbeidsmarkt) is de dienstverlening binnen het werkspoor veranderd. Waar dienstverlening eerder nog met name groepsgewijs plaatsvond (d.m.v. diverse workshops, netwerkgroepen, jongerengroepen etc.) is deze in 2018 meer individueel gericht. Meer maatwerktrajecten en minder groepsgewijs.

Conclusie

Zowel de aantrekkende economie als de genomen maatregelen om instroom tegen te gaan en uitstroom te bevorderen, hebben ervoor gezorgd dat het aantal uitkeringsgerechtigden over de eerste zes maanden van 2018 gedaald is. Uit de benchmark komt naar voren dat van het aantal uitkeringsgerechtigden dat uit de uitkering stroomt, 49,7% te maken heeft met uitstroom naar werk. Dit percentage ligt fors boven het gemiddelde van 39,7% van de andere 204 deelnemende organisaties aan de benchmark.

De benchmark laat daarmee zien dat de keuze voor meer focus op werk en de daarvoor ingezette maatregelen effect hebben en naar de toekomst toe moeten leiden tot een positief resultaat op de BUIG.

Kanttekening

Er zijn externe factoren die van invloed kunnen zijn op het al dan niet toereikend zijn van het BUIG-budget. Zo kunnen wijzigingen in het verdeelmodel van invloed zijn op de tekorten. Een toename in het aantal bijstandsccliënten waar de gemeente niet altijd invloed op heeft, zoals een verhoogde taakstelling huisvesting statushouders, hogere instroom van nieuwe doelgroepen of een verhoging van de AOW-leeftijd kan snel leiden tot een hoger budgettekort.

Advies

Geadviseerd wordt om;

Het rapport "Analyse tekort inkomensdeel en verbeterplan 2018 gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond" vast te stellen en voor te leggen aan de raad voor het geven van een zienswijze.

Documenten

- Analyse tekort van het BUIG-budget en verbeterplan 2018 gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond

Bijlagen

- raadsvoorstel

Ter inzage gelegde stukken

Adviescommissies

**Collegiale
consultatie incl.
naam en datum**

Planning & Control

Planning en Control kan instemmen met dit voorstel, 11 september 2018

Veiligheid & Juridische Zaken

Afgestemd en akkoord bevonden door M. van Bolhuis, 6 september 2018

Openbare orde & veiligheid

Personeel & Organisatie

Communicatie

Inkoop

Informatisering & Automatisering

Werkplein Ability

In samenwerking met Werkplein Ability tot stand gekomen. Akkoord bevonden door J. van Esch en E. Ottens, 7 september 2018

BEDUM

Opmerking afdeling:			Afdelingshoofd: akkoord/gezien
	akk	bespr	opmerking
secretaris Wiltjer			
burgemeester Van Lente			
wethouder Van de Kolk			
wethouder De Vries			
wethouder Van Dijk			

besluit d.d.:

DE MARNE

			Afdelingshoofd: akkoord/gezien
	akk	bespr	opmerking
secretaris Bottema			
burgemeester Wiersma			
wethouder Berghuis			
wethouder Smits			
wethouder De Visser			
besluit d.d.: 2-10-2018 Conform			

WINSUM

	paraaf
Teamhoofd	
Portefeuillehouder	

besluit d.d.:

EEMSMOND

	akk	bespr	opmerking
secretaris Meijer			
burgemeester Van Beek			
wethouder Berends			
wethouder Bouman			
wethouder Herkströter			
wethouder Sienot			

besluit d.d.: